

„Strategijos „Lietuva 2030“ ir Europos Sajungos strategijos „Europa 2020“ prioritetų suderinamumas“

Parengė: dr. Klaudijus Maniokas

VšĮ "Europos socialiniai, ekonominiai ir teisiniai projektai"

Pristatymo planas

1. Konceptualus „Lietuva 2030“ ir „Europa 2020“ strateginių dokumentų suderinamumas.
2. „Lietuva 2030“ ir „Europa 2020“ strateginių dokumentų suderinamumas iniciatyvų ir temų lygmenyje.
3. „Lietuva 2030“ suderinamumas su Bendrojo reglamento projekto priede nurodytais teminiais tikslais.
4. „Lietuva 2030“ ir „Europa 2020“ strateginių dokumentų suderinamumas rodiklių lygmeniu.
5. Suderinamumo analizės išvados.

„Lietuva 2030“ ir „Europa 2020“ strategijų suderinamumas

- Suderinamumas šiame vertinime suprantamas kaip viešosios politikos tikslų ir priemonių neprieštaravimas (negatyvus suderinamumas) ir papildymas (pozityvus suderinamumas).
- Įvertinamas atliekamas keliais lygmenimis: konceptualaus suderinamumo, iniciatyvų ir temų suderinamumo bei rodiklių suderinamumo.
- Analizėje atsižvelgiama į „Lietuva 2030“ ir 11 teminių tikslų (angl. *thematic objectives*) kuriuos turės būti nukreiptos ES finansinės paramos lėšos 2014-2020 m. laikotarpiu, sąsajas.
- Suderinamumo analizė gali būti peržiūrėta paskelbus ES bendros strateginės programos (angl. *Common Strategic Framework*) naujai finansinei perspektyvai projektą ir panaudojama rengiant Nacionalinės pažangos programos koncepciją.

Konceptualus „Lietuva 2030“ ir „Europa 2020“ strateginių dokumentų suderinamumas I

Konceptualūs strategijų panašumai:

- Abiejų strateginių dokumentų paskirtis - apibrėžti strategines Lietuvos ir ES vystymosi kryptis.
- Pagrindinės „Lietuvos 2030“ kryptys tiesiogiai atliepia vieną iš trijų Europa 2020 prioritetų - pažangų arba sumanų augimą.
- Ekonominio augimo skatinimui, mokslo ir technologijų plėtrai bei švietimui tiek ES, tiek Lietuva skiria daug dėmesio ir tikslai bei priemonės formuluojamos labai panašiai.
- Prioritetinės sritys abiejose strategijose: verslui palankios reguliacinės aplinkos gerinimas ir piliečių verslumo skatinimas.
- Abiejose strategijose pažangus augimas neapima infrastruktūros modernizavimo - išskyrus informacinių technologijų infrastruktūrą. Iki šiol tai buvo esminė investicijų kryptis.

Konceptualus „Lietuva 2030“ ir „Europa 2020“ strateginių dokumentų suderinamumas II

Konceptualūs strategijų skirtumai:

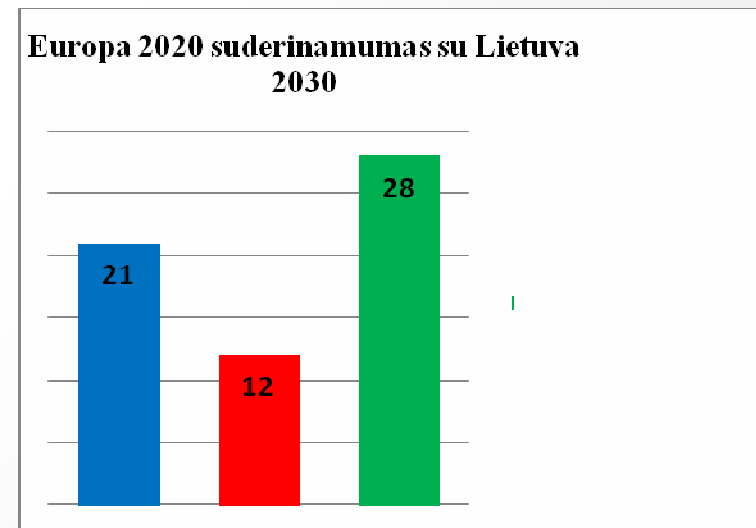
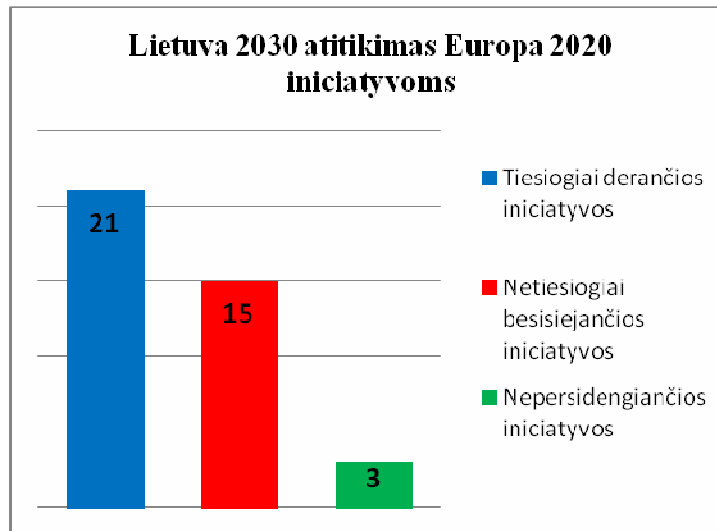
- „Europa 2020“ gerokai „technologiškesnė“, labiau koncentruota, pateikiamos konkretnės iniciatyvos. „Lietuva 2030“ - bendresnio pobūdžio, yra konkrečių iniciatyvų, bet dominuoja temos ir tikslai.
- Naujų darbo vietų kūrimas ir darbuotojų kompetencijos tobulinimo skatinimas, tvarus vystymasis - sritys, kurioms „Lietuva 2030“, kitaip nei „Europa 2020“, dėmesio beveik neskiriama.
- Pastebimi konceptualūs socialinės sanglaudos problemų formulavimo ir jų sprendimo būdų skirtumai.
- Viešojo sektoriaus veiklos optimizavimas ir viešųjų paslaugų teikimo tobulinimas - tai Lietuvos iniciatyvos, kurioms ES strategijoje dėmesio neskiriama.
- Pilietiškumo, tautinės savimonės ir bendruomeniškumo sritys - išimtinai tik Lietuvos strategijos iniciatyvos. ES skatinamas tolerancijos ir visuomenės integralumo klausimas Lietuvos atveju neakcentuojamas.

„Lietuva 2030“ ir „Europa 2020“ strateginių dokumentų suderinamumas: iniciatyvos ir temos I

- Didžioji dalis „Lietuva 2030“ iniciatyvų tiesiogiai (21 iniciatyva) ir netiesiogiai (15) siejasi/yra suderinamos su „Europa 2020“ iniciatyvomis.
- Tik 3 „Lietuva 2030“ iniciatyvos neturi atitikmens „Europa 2020“ - jos numato lituanistinį bei sveikos gyvensenos ugdymą bei aktyvesnį bendruomenių įtraukimą.
- Atvirkštinis suderinamumo vertinimas: iš 7 ES iniciatyvų „Lietuva 2030“ geriausia atliepia 3 iniciatyvas, susijusias su inovacijomis, jaunimo judumu ir skaitmenine darbotvarke.
- Detalesnė „Europa 2020“ analizė parodė, jog iš 61 iniciatyvų temos 21 dera tiesiogiai, 12 - netiesiogiai, o 28 temos su Lietuva 2030 nesisieja.
- Išvada: „Lietuva 2030“ iniciatyvos gerai dera su „Europa 2020“, tačiau beveik pusė ES „2020“ strategijos įgyvendinimo priemonių neturi ryšio su „Lietuva 2030“.

„Lietuva 2030“ ir „Europa 2020“ strateginių dokumentų suderinamumas: iniciatyvos ir temos II

1 grafikas. Lietuva 2030 ir Europa 2020 suderinamumas

„Lietuva 2030“ suderinamumas su Bendrojo reglamento projekto priede nurodytais teminiais tikslais I

- Suderinamumo problemų gali kelti „Lietuva 2030“ iniciatyvų ryšys su naujo Bendrojo reglamento projekte minimu teminių tikslų sąrašu.
- 6 sritys, kurioms tradiciškai skiriama didelė dalis ES finansinės paramos, beveik neturi jokio ryšio su „Lietuva 2030“ strategija: tai žemės ūkis, žuvininkystė, CO₂ išsiskyrimą mažinančios technologijos, aplinkos apsauga, energetika ir transportas.
- „Lietuva 2030“ iniciatyvose ypatingai silpnas pagrindas investicijoms iš Sanglaudos fondo ir kaimo bei žemės ūkio plėtrai.
- „Lietuva 2030“ gali būti sunku interpretuoti kaip ilgalaikės investicinės politikos pagrindą ir Nacionalinę pažangos programą reikės papildyti atitinkamų sektorinių strategijų nuostatomis.

„Lietuva 2030“ suderinamumas su Bendrojo reglamento projekto priede nurodytais teminiais tikslais II

1 lentelė. Lietuva 2030 suderinamumas su Bendrojo reglamento projekto priede nurodytais teminiais tikslais

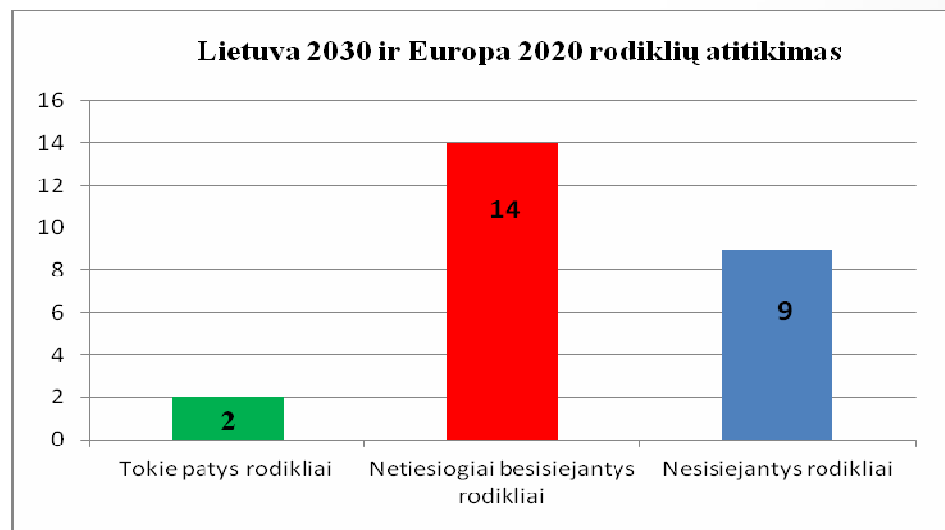
Nr.	Temos	Ryšys su Lietuva 2030
1.	Mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir inovacijų skatinimas	Tiesioginis ryšys ir geras suderinamumas
2.	Informacinių ir ryšių technologijų prieinamumo, naudojimo didinimas ir kokybės gerinimas	Tiesioginis ryšys ir geras suderinamumas
3.	MVĮ, žemės ūkio sektoriaus (EŽŪFKP) bei žuvininkystės ir akvakultūros sektoriaus (EJRŽF) konkurencingumo didinimas	Ryšys neryškus
4.	Perėjimo prie mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančių technologijų ekonomikos visuose sektoriuose rėmimas	Ryšys neryškus
5.	Prisitaikymo prie klimato kaitos, rizikos prevencijos ir valdymo skatinimas	Ryšys neryškus
6.	Aplinkosauga ir išteklių naudojimo veiksmingumo skatinimas	Ryšys neryškus
7.	Tvaraus transporto skatinimas ir kliūčių pagrindinėse tinklo infrastruktūros dalyse šalinimas	Ryšys neryškus
8.	Užimtumo skatinimas ir darbo jėgos judumo rėmimas	Tiesioginis ryšys ir dalinis persidengimas
9.	Socialinės įtraukties skatinimas ir kova su skurdu	Tiesioginis ryšys ir dalinis persidengimas
10.	Investicijos į švietimą, igūdžius ir mokymąsi visą gyvenimą	Tiesioginis ryšys ir geras suderinamumas
11.	Institucinių pajėgumų stiprinimas ir veiksmingas viešasis administravimas.	Tiesioginis ryšys ir geras suderinamumas

„Lietuva 2030“ ir „Europa 2020“ strateginių dokumentų suderinamumas rodiklių lygmeniu I

- „Lietuva 2030“ pateikiama daug daugiau ir gerokai bendresnių rodiklių, nei „Europa 2020“. Jų dalis gali būti panaudojami kaip Europa 2020 numatytas intervencijas atitinkantys rodikliai
- „Lietuva 2030“ rodikliai gerai atspindi bendrus valstybės pasiekimus ir bendrą pažangą, tačiau ne visada yra aiškus ryšys tarp strategijoje numatomų tikslų, iniciatyvų ir rodiklių.
- Iš 25 „Lietuva 2030“ pateiktų rodiklių tik 2 rodikliai tiesiogiai dera su „Europa 2020“ rodikliais, tačiau 14 dera netiesiogiai - t.y. gali būti naudojami papildant Europa 2020 rodiklius. 9 rodikliai atitiktims neturi. Savo ruožtu, net 3 iš penkių „Europa 2020“ rodiklių neturi ryšio su „Lietuva 2030“ rodikliais.
- Dauguma „Lietuva 2030“ rodiklių apibūdina „Europa 2020“ pažangiu augimu apibrėžiamą tikslą ir net jį detalizuoja.
- Abiejų strategijų skirtumai rodiklių atžvilgiu: Lietuvos strategijoje nepateikiama gyventojų užimtumo ir tvarumo tikslą apibūdinančių rodiklių. Tik „Lietuva 2030“ būdingi gyventojų pilietinio aktyvumo rodikliai.

„Lietuva 2030“ ir „Europa 2020“ strateginių dokumentų suderinamumas rodiklių lygmeniu II

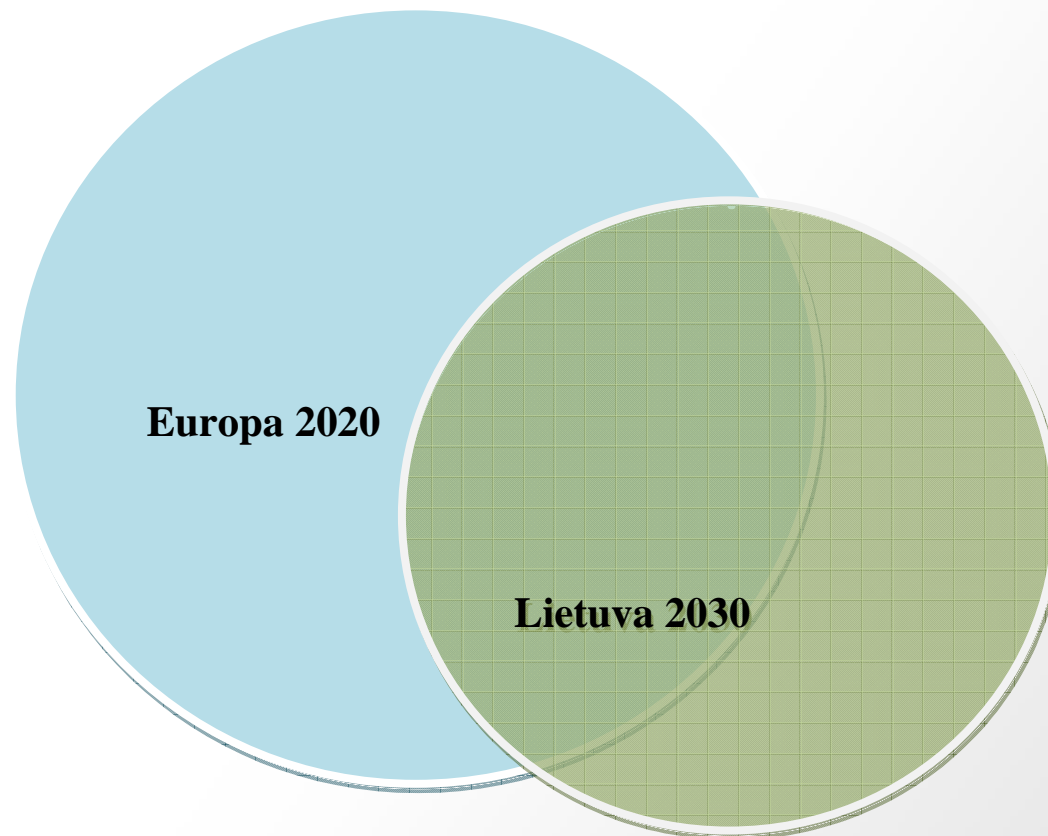
2 grafikas. „Lietuva 2030“ ir „Europa 2020“ rodiklių suderinamumas

Analizės išvados I

- Strategijos „Lietuva 2030“ ir „Europa 2020“ neprieštarauja viena kitai, tačiau jose formuluojami tikslai bei priemonės persidengia tik iš dalies.
- Net 6 sritys, kurioms tradiciškai skiriama didelė dalis ES finansinės paramos, beveik neturi jokio ryšio su „Lietuva 2030 strategija“: tai žemės ūkis, žuvininkystė, CO₂ išsiskyrimą mažinančios technologijos, aplinkos apsauga, energetika ir transportas.
- Lietuvos strategijoje darbo rinka, kova skurdu minimi tik fragmentiškai. Daugiau dėmesio skiriama ekonomikos augimui kaip šių problemų sprendimo būdui, šeimos instituto ir individualių įgūdžių stiprinimui.
- „Lietuvai 2030“ trūksta **intervencijos** logikos, kuri padėtų susieti dabartinę padėtį, keliamus tikslus, siekiamus rezultatus ir jų rodiklius.
- Rengiant Nacionalinę pažangos programą reikės naudoti kitus, „Lietuvos 2030“ strategiją papildančius strateginius dokumentus - Nacionalinę reformų darbotvarkę ir sektorines strategijas.
- „Lietuvos 2030“ iniciatyvos gerai dera su „Europa 2020“ (iš 29 „Lietuva 2030“ iniciatyvų 21 dera tiesiogiai, o 15 netiesiogiai), tačiau beveik pusė „ES 2020“ strategijos įgyvendinimo priemonių neturi ryšio su Lietuva 2030 (28 iš 61; tiesiogiai dera 21, o netiesiogiai - 12 temų).

„Lietuva 2030“ ir „Europa 2020“ vizualizacija

„Lietuva 2030“ ir „Europa 2020“ sąsaja I

PAŽANGUS AUGIMAS

Inovacijos
„Inovacijų sąjunga“

Europos strateginių mokslinių tyrimų darbotvarkės parengimas
Geresnės sąlygos įmonių inovacijoms
Verslumo skatinimas ir verslo, švietimo įstaigų ir tyrimų institutų partnerystės skatinimas
Valstybių narių mokslinių tyrimų ir inovacijų sistemų pertvarka
Mokymo programų atnaujinimas, orientuojant jas į novatoriškumo skatinimą
Mokslo ir inovacijų paramos sistemos tobulinimas

Inovacijų partnerystės ES mastu sukūrimas
ES paramos teikimo procedūrų efektyvumo didinimas; paramos prieinamumo gerinimas

Mokslinių tyrimų aplinkos gerinimas
Pasaulinio lygio mokslinių tyrimų infrastruktūros sukūrimas
Intelektinės nuosavybės valdymo teisinio reglamentavimo tobulinimas
Įmonių ir organizacijų gebėjimų naudotis pasauliniais žinių tinklais ugdymas
Visuomenės informuotumo apie verslą ir verslumą didinimas
Sąlygų verslo, švietimo, mokslo ir kultūros integracijai gerinimas
Mokyklų infrastruktūros ir mokymo priemonių bei turinio ir metodų atnaujinimas
Mokslo ir tyrimų institucijų finansavimo sistemos atnaujinimas

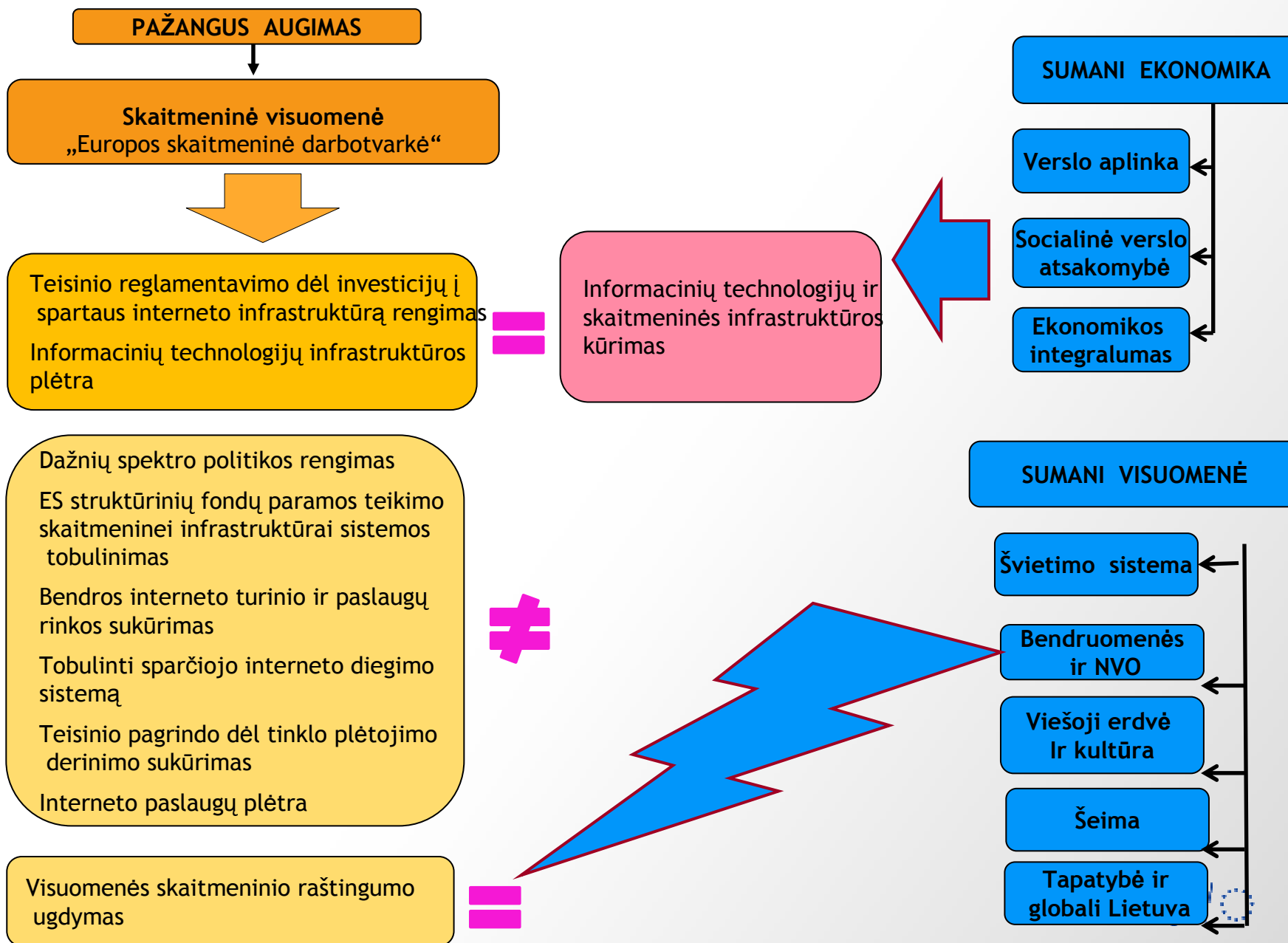
SUMANI EKONOMIKA

Verslo aplinka

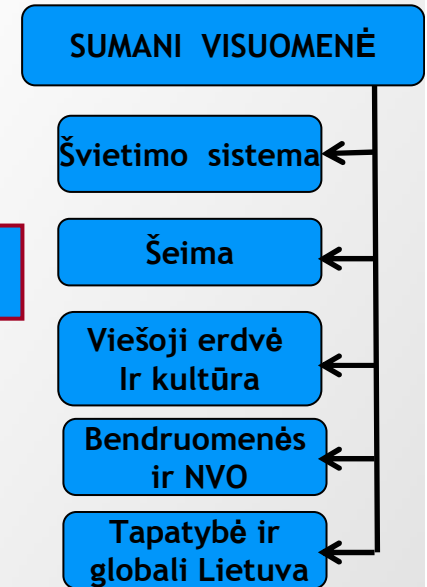
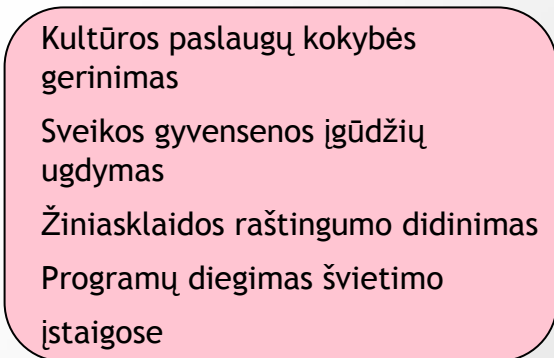
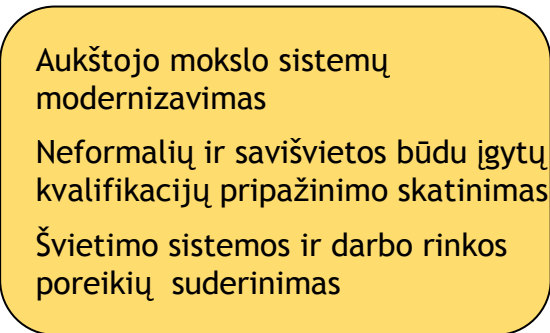
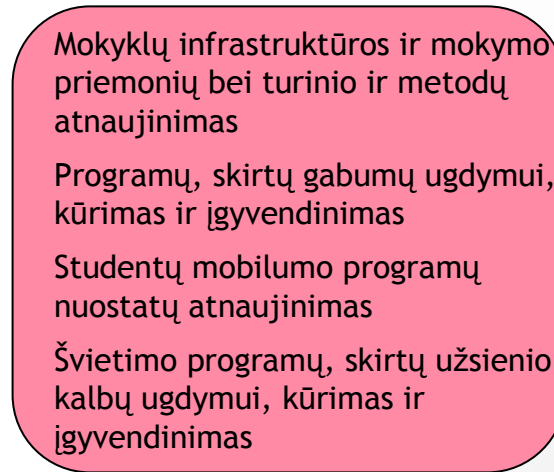
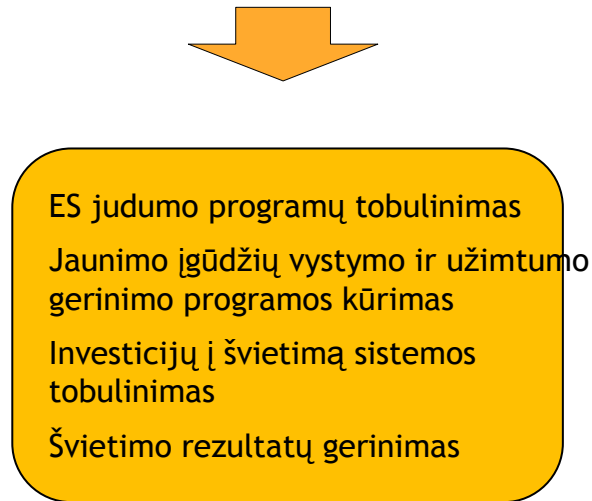
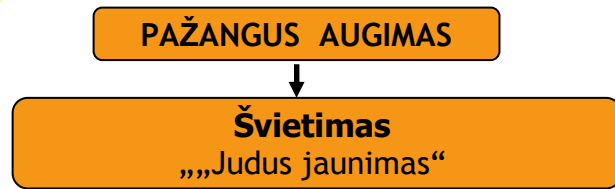
Socialinė verslo atsakomybė

Ekonomikos integralumas

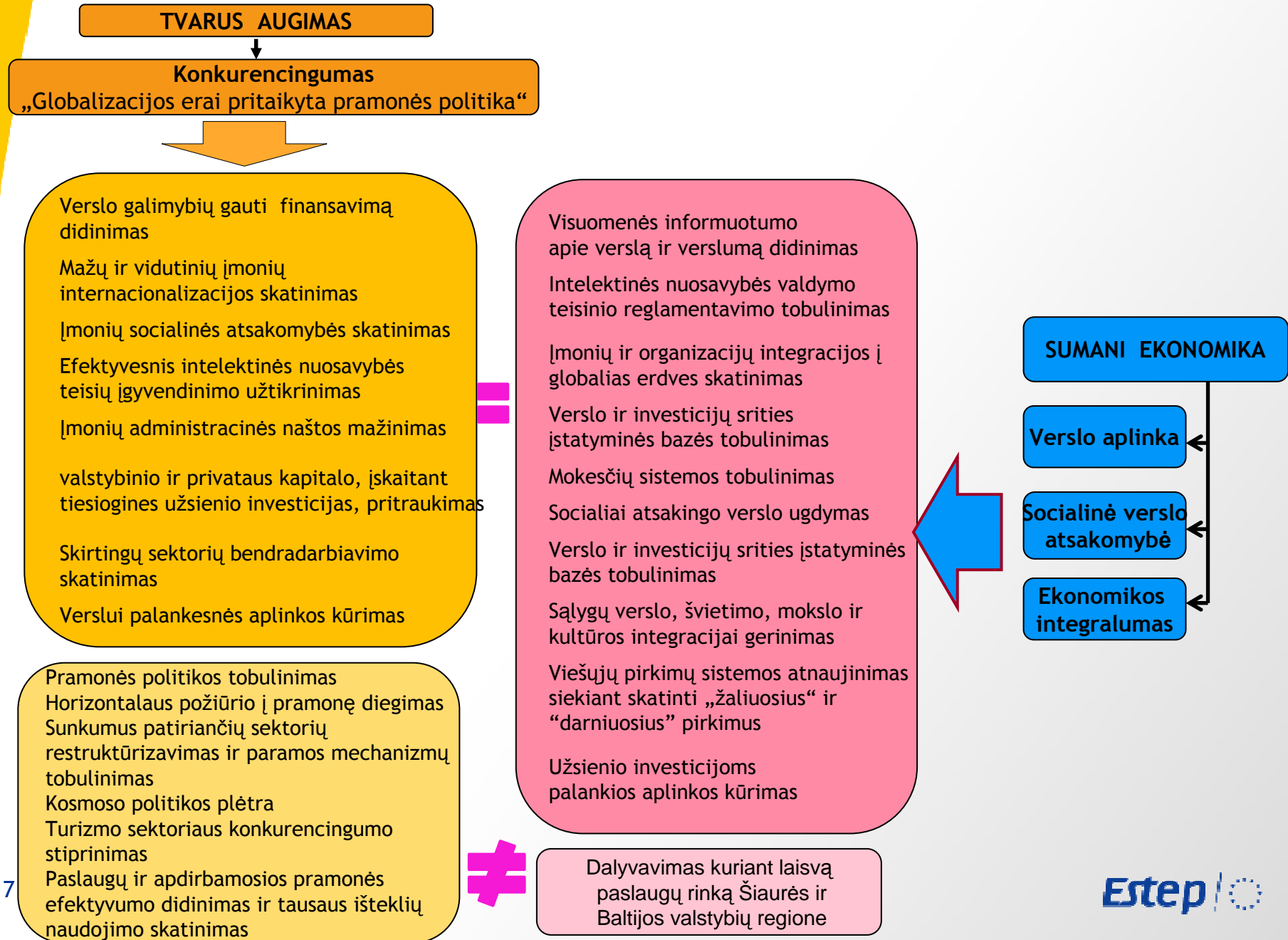
„Lietuva 2030“ ir „Europa 2020“ sąsaja II

„Lietuva 2030“ ir „Europa 2020“ sąsaja III

„Lietuva 2030“ ir „Europa 2020“ sąsaja IV

„Lietuva 2030“ ir „Europa 2020“ sąsaja V

TVARUS AUGIMAS

Klimato kaita ir energetika
„Tausiai išteklius naudojanti Europa“

Rinka pagrįstų priemonių naudojimas
Pasiūlymų teikimas dėl transporto sektoriaus modernizavimo ir užterštumo mažinimo
Projektų spūsčių problemai spręsti įgyvendinimo spartinimas
Pažangios energijos ir transporto infrastruktūros sistemos kūrimas
Transporto politikos dėmesys miestams

Naujos finansavimo strategijos, skatinančios tausesnį išteklių naudojimą, kūrimas
Vidaus energetikos rinkos įgyvendinimas, skatinant naudoti atsinaujinančius energijos šaltinius
Europinių tinklų plėtra, skatinant naudoti atsinaujinančius energijos šaltinius
Strategijos, kaip sukurti tausiai energiją naudojantį Europos ūkį, parengimas
Paramos teikimo programų peržiūra, siekiant panaikinti aplinkai žalingas subsidijas
Tausaus energijos naudojimo pastatuose ir atliekų perdirbimo efektyvumo skatinimas
Energijos taupymo skatinimas daug energijos naudojančiuose sektoriuose
Efektyvaus gamtinių išteklių naudojimo užtikrinimas

Viešųjų pirkimų sistemos atnaujinimas siekiant skatinti „žaliuosius“ ir „darniuosius“ pirkimus
Efektyvios ir integruotos transporto sistemos kūrimas
Visuomenės ekologinis švietimas

SUMANI EKONOMIKA

Verslo aplinka

Socialinė verslo atsakomybė

Ekonomikos integralumas

„Lietuva 2030“ ir „Europa 2020“ sąsaja VI

INTEGRACINIS AUGIMAS

Užimtumas ir žinios

„Naujų įgūdžių ir darbo vietų kūrimo darbotvarkė“

Priemonių, skirtų nedarbo mažinimui ir užimtumo didinimui, peržiūra ir įgyvendinimas
Bendradarbiavimo tarp švietimo įstaigų ir socialinių partnerių skatinimas
Naujų darbo ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros formų skatinimas

Įstatyminės bazės, skirtos darbuotojų saugai ir sveikatos apsaugai, tobulinimas
Darbuotojų judumo ES viduje skatinimas
Socialinio dialogo ES mastu skatinimas
Europos įgūdžių, gebėjimų ir profesijų sistemos kūrimas
Mokesčių ir išmokų sistemų stebėseną ir efektyvumo didinimas
Švietimo ir darbo sektorių bendradarbiavimo skatinimas

Įdarbinimo galimybių infrastruktūros tobulinimas
„Mokymosi visą gyvenimą“ sistemos kūrimas
Paslaugų šeimai sistemos kūrimas

Parama kultūros institucijų plėtrai

SUMANI VISUOMENĖ

Švietimo sistema

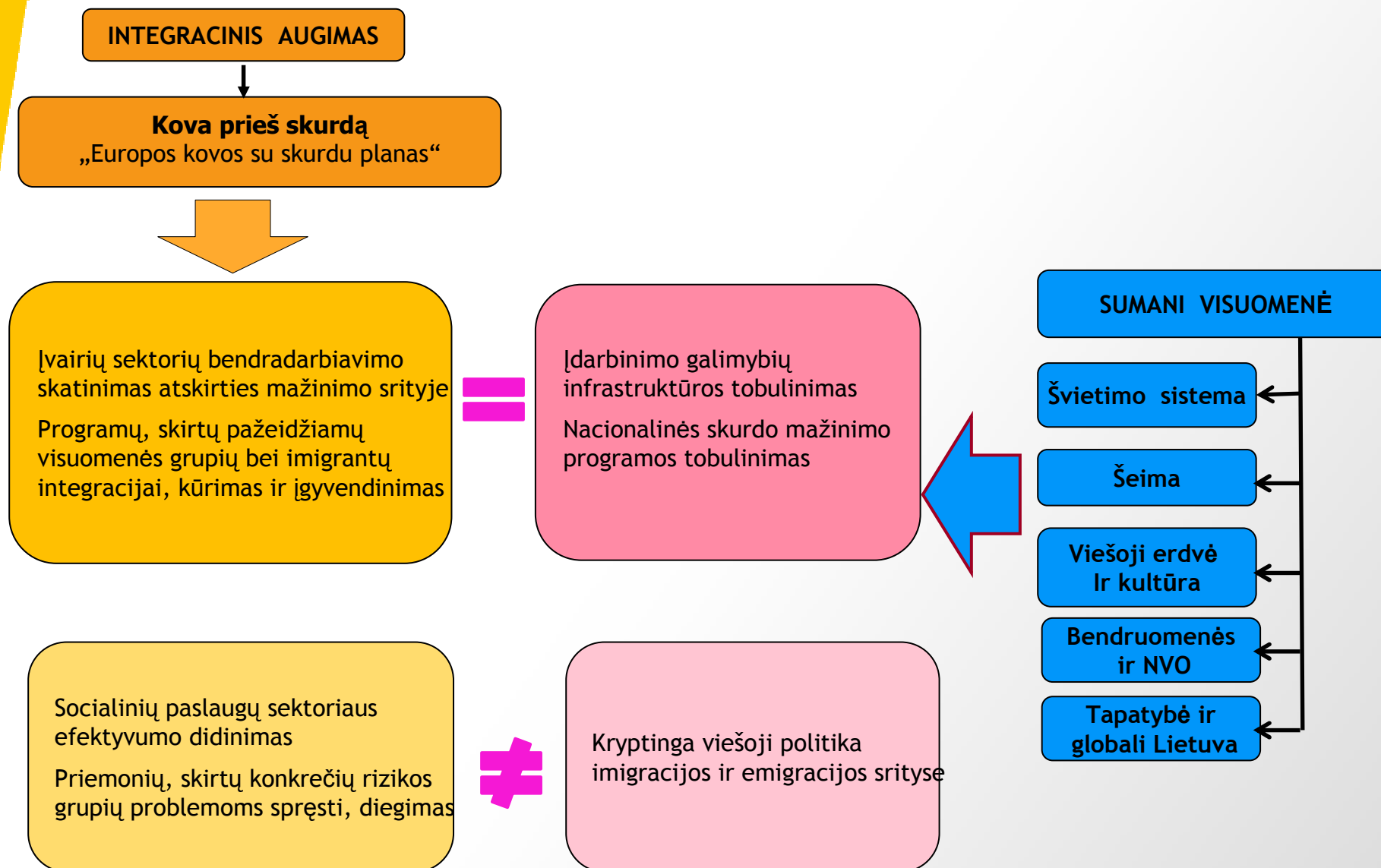
Šeima

Viešoji erdvė
Ir kultūra

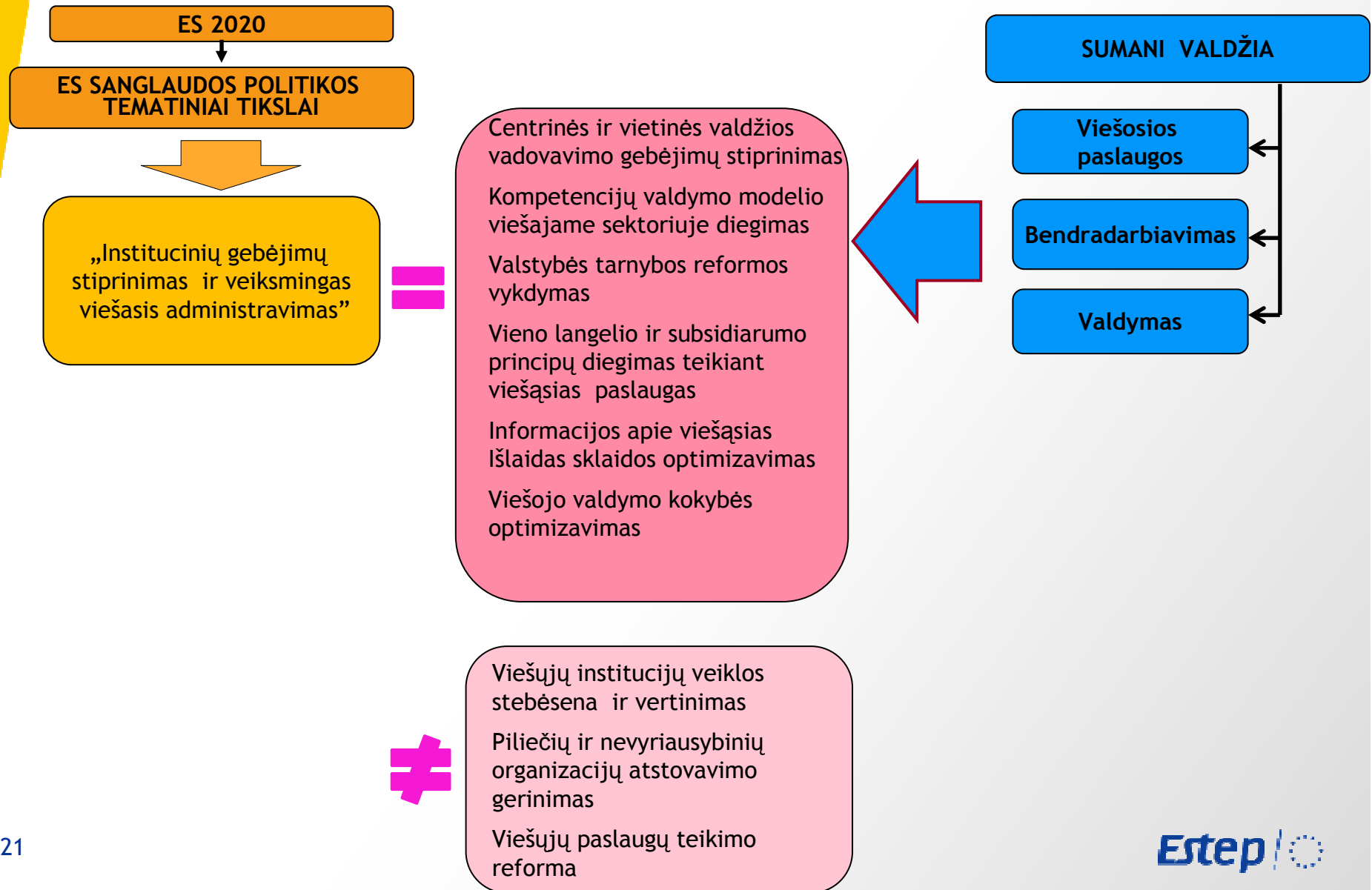
Bendruomenės
ir NVO

Tapatybė ir
globali Lietuva

„Lietuva 2030“ ir „Europa 2020“ sąsaja VII

„Lietuva 2030“ ir „Europa 2020“ sąsaja VIII

Analizės išvados II: ryšys tarp „Lietuva 2030“ ir „Europa 2020“

- Tiksliausias ryšio pateikimas: Lietuva 2030 sufokusuoja Europa 2020 strategiją, ją nukreipia svarbiausiems Lietuvai tikslams (žr. vizualizaciją žemiau).
- Galimi Nacionalinės pažangos programos prioritetai/jų išdėstymo alternatyvos:
 - Linijinis/sudėtinis (4 prioritetai): sumani ekonomika, sumani ir integrali visuomenė, sumanus valdymas ir tvarus augimas.
 - 2020 pagrindu: sumanus (jį savo ruožtu prioritetizuojant), tvarus ir integralus augimas
 - Sektoriniu pagrindu: mokslas ir technologinė plėtra, švietimas, sumanus ir žalias žemės ūkis, efektyvi ir integruota energetika etc.

„Europa 2020“ ir „Lietuva 2030“ suderinamumo vizuali prezentacija

